

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-957/25-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-200/25 J

Název	Základní škola Erazim 4
Sídlo	Na Vyhlídce 1169, 588 13 Polná
E-mail	spam@erazim.cz
IČO	21 440 077
Identifikátor	691 017 221
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Matěj Frgala
Zřizovatel	Školy Erazim, z. s.
Místo inspekční činnosti	Indusova 210, Polná
Inspekční činnost na místě	4., 5., 10. a 11. 6. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost na žádost podle § 174 odst. 7 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Erazim 4, z. s. (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 20 žáků prvního až sedmého ročníku. Škola aktuálně nevzdělávala žáky s odlišným

mateřským jazykem ani se speciálními vzdělávacími potřebami. Školní družina organizovala zájmové vzdělávání v jednom oddělení pro 20 účastníků s pravidelnou docházkou. Základní škola při vzdělávání prosazuje alternativní přístup svobodných demokratických škol. Na základě žádostí všech zákonných zástupců, kteří odmítli zajištění stravování svých dětí ve školním roce 2024/2025, nebyla provozována činnost školní jídelny-výdejny.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále ředitel) v řízení instituce vychází z koncepce rozvoje školy a uplatňuje své manažerské schopnosti, některé zatím vykazují prostor pro další rozvoj, zejména v oblasti kontrolní, vyhodnocování případných rizik a přijímání účinných opatření. Plnění stanovených cílů nebylo možno v době inspekční činnosti posoudit s ohledem na krátké působení školy (od 1. 9. 2024). Z inspekční činnosti vyplývá, že škola je úspěšná zejména v oblasti utváření pozitivních vzájemných vztahů mezi jednotlivými aktéry vzdělávání. Méně úspěšně jsou naplňovány cíle v oblasti využívání účinných výchovných a vzdělávacích strategií pedagogů, což se projevilo v hodnocené výuce.

V rámci vnitřní organizace školy nejsou dostatečně jasné vymezeny kompetence a odpovědnosti jednotlivých pracovníků. Chybí funkční organizační struktura ve škole (např. škola neeviduje třídní učitele, není jmenován zástupce ředitele školy) a systém koordinace. Ve výuce se pedagogové neplánovaně střídají. Fyzická přítomnost ředitele ve škole je velmi omezená (cca jednou měsíčně), online způsob řízení školy nenahrazuje potřebu přímého kontaktu, což negativně ovlivňuje schopnost efektivně řídit pedagogický proces, sledovat kvalitu výuky a včas řešit vzniklé problémy.

Předávání informací celému pedagogickému sboru školy probíhá operativně dle potřeby a na jednáních pedagogické rady. Pedagogická rada řeší organizační a provozní záležitosti, nezabývá se plánováním a zařazováním metodických postupů, hospitačními a kontrolními zjištěními vztahujícími se k realizaci školních vzdělávacích programů, analýzou výsledků vzdělávání a plánováním opatření na základě těchto zjištění. Následná kontrola dodržování očekávaných postupů ve škole neprobíhá systémově, opatření pro zvyšování kvality chodu školy jako celku nejsou vždy dostatečně efektivní.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, ale dostatečně neověřuje, zda má kladný dopad na průběh vzdělávání. Škola deklaruje metodické vedení pro plnění principů svobodné demokratické školy, nicméně většina pedagogů teprve profesní dráhu začíná a v průběhu reálné výuky byly zjištěny profesní nedostatky. Nepravidelně probíhá část výuky (matematika, přírodovědné předměty) online formou. V době inspekční činnosti nebyla tato forma výuky realizována, tudíž její kvalita ani organizace nebyla hospitační činností přímo ověřitelná.

Předložené hospitační záznamy jsou formální evidencí a stručným popisem průběhu vzdělávání a neposkytují evaluaci procesů, úroveň plnění vzdělávacích cílů a zpětnou vazbu pro pedagogů a jejich sebereflexi.

Materiální podmínky školních prostor (učebny, sociální zařízení a pronajatá tělocvična) tvořily základní zázemí pro realizaci základního i zájmového vzdělávání. Škola nedisponuje žádnou odbornou učebnou. Pracovní činnosti, výchovy, přírodovědná témata jsou proto částečně realizovány ve venkovních prostorech, což se jeví jako účelné. Ve výuce je patrné spoléhání převážně na online zdroje, což je přínosné z hlediska aktuálnosti a dostupnosti informací. Nicméně absence učebnic a dalších materiálů omezuje žáky ve schopnosti pracovat s různými typy textů a informačních zdrojů a v jejich ověřování. Ve škole

je k dispozici omezené množství didakticky podnětných pomůcek, což výrazně snižuje možnost efektivně diferencovat výuku podle věku, úrovně znalostí i individuálních potřeb žáků. Z důvodu nefunkčního otevírání oken je výrazně ovlivněna kvalita ovzduší ve třídách. Současný stav materiálně-technického vybavení školy dostatečně nepodporuje žáky k aktivnímu zapojení do výuky.

Pro školu je stěžejní prohlubování spolupráce s rodičovskou veřejností. Partnerský vztah s rodičovskou veřejností je promyšleně podporován organizací společných aktivit. Zákonní zástupci žáků účelně spolupracují v oblasti zájmové činnosti a realizace školních akcí. Spolupráce se zřizovatelem je na dobré úrovni a probíhá nejen v oblasti provozu školy (např. organizováním společných pracovních i neformálních setkávání).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledované výuce byli pedagogové a žáci partneři a rozvíjeli respektující vztahy. Žáci zažívali pocity, které podporovaly rozvoj jejich sebevědomí, a to zejména při ranním sněmu (tzv. rizoto). Rozhodování ve sněmu, kdy jeden hlas má každý dospělý i žák, účelně učí dovednostem jako naslouchání, kompromis a práce s pravidly. Žáci mají reálný vliv na pravidla školy a připravují se na společnost založenou na dohodách. Vzhledem k prvnímu školnímu roku fungování školy jsou tyto procesy nastaveny ve svých počátcích.

Vzdělávání žáků vychází z principu vnitřní motivace k poznávání. Pedagogové plní roli lektorů, vzdělávací aktivity se zaměřují na získávání kompetencí a osvojování dovedností pro sebeřízené vzdělávání s potřebnou odpovědností žáků za svůj osobnostní rozvoj. Společnou aktivitou, která denně uvádí vzdělávací činnost, je tzv. klubíčko, kde se žáci dozvídají, co bude v daný den probíhat. Mají možnost se k těmto aktivitám vyjádřit.

Účast žáků ve vzdělávání však byla velmi nízká. V průběhu inspekční činnosti se výuky účastnilo maximálně šest až sedm žáků, ale i pouze jeden. V průběhu setkání si žáci vybírali aktivity dle svého zájmu, tj. volili účast v jednotlivých hodinách nebo vlastní program (část žáků však volila sledování svých mobilních telefonů) a míra úspěšnosti jejich aktivní účasti v projevu zájmu o dění a tematické zaměření nabízených aktivit byla velice pasivní až ignorující, což žáci projevíli např. odchodem do jiné místnosti či na chodbu.

Produktivitu vzdělávání v části hodin snižovaly některé méně účinné didaktické postupy a dílčí metodické nedostatky, nedostatečné zařazování promyšlených vzdělávacích strategií zaměřených na řešení problémových úloh a rozvoj kritického myšlení. Převažující dominující postavení učitele, menší pestrost metod a střídání činností vedly k pasivitě jednotlivců a nerovnoměrnému zapojení některých žáků do vyučování. V hodinách komplikovaly práci věkově smíšené skupiny, nebyla zaznamenána diferenciací výuky, chyběla rozmanitost výukových metod a zadávaných úkolů zohledňující věkové rozdíly žáků i jejich individuální potřeby, což ztěžovalo porozumění a snižovalo zájem žáků absolvovat hodinu v plném rozsahu.

Během inspekční činnosti nebyla zaznamenána kooperativní výuka podporující sociální kompetence žáků nebo žakovská diskuse podporující učení a prohlubování poznatků. Žáci převážně nebyli vedeni k samostatnému objevování poznatků a hledání řešení. Didaktickým nedostatkem byl většinou chybějící či nedostatečný závěr vyučovací hodiny, jenž by vedl ke společnému shrnutí důležitých poznatků, zhodnocení průběhu vzdělávání, vzájemnému hodnocení žáků a ověření stanoveného cíle. V některých závěrech hospitovaných hodin bylo začleňováno sebehodnocení žáků. Jeho obsah však nebyl ve většině případů dostatečně konkrétní a účelný k tomu, aby si žáci uvědomovali, jakého pokroku v učení dosáhli a učitelé

dostali kvalitní zpětnou vazbu využitelnou pro další individualizaci nebo diferenciaci vzdělávacích cílů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola eviduje výsledky žáků v elektronickém portfoliu. Žáci jsou na vysvědčení hodnoceni klasifikačním stupněm, průběžné plnění výstupů v předmětech je v portfoliu u každého žáka označeno barevně. Škola nastavila plnění výstupů školního vzdělávacího programu pro tzv. uzlové body ve vzdělávání ve 3., 5., 7. a 9. ročníku. Žáci mají možnost si výstupy k uvedenému období doplnit. Pro účely vydání ročního vysvědčení jsou hodnoceny jen žákem zvolené výstupy. Dokladem plnění jsou fotografie, nahrávky, pracovní listy aj. uvedené v elektronickém portfoliu. V souladu s principy školy, kdy si žáci nemusí volit výukové bloky a zapojit se do denního programu, je učivo nabízeno ve dvouletých cyklech. Každý žák má tzv. patrona (pedagoga), se kterým individuálně zpravidla jednou měsíčně řeší otázky vzdělávání a kontrolu výstupů do portfolia. Vzhledem k tomu, že škola si stanovila ověřování výstupů na dvouletá období a doba existence školy je teprve jeden rok, nelze posoudit míru naplňování výstupů školního vzdělávacího programu. Objektivní sledování vzdělávacích pokroků a vyhodnocování celkových výsledků vzdělávání v základní škole není podpořeno interní ani externí formou testování. Informovanost zákonných zástupců o výsledcích vzdělávání jejich dětí je zajištěna tzv. tripartitami dvakrát ročně.

Za poskytování školních poradenských služeb odpovídá ředitel školy. Od května 2025 zajišťuje tyto služby školní psycholog. Aktuální témata prevence jsou také začleňována do výuky. Jsou podporovány odmítavé postoje žáků k nežádoucím jevům. Škola však nevěnuje dostatečnou pozornost prevenci a řešení skrytého záškoláctví u velkého počtu žáků. Případy opakovaného vynechávání výuky nejsou systematicky sledovány, ale pouze ojediněle řešeny ve spolupráci se zákonnými zástupci. Absence je u většiny žáků velmi vysoká a dosahuje i ve dvou případech přes 400 zameškaných hodin za pololetí (z vydaných výpisů vysvědčení za 1. pololetí má 13 žáků absenci nad 150 zameškaných hodin za pololetí, z toho 7 nad 200).

Vzhledem ke krátké době působení školy (necelý jeden školní rok) nejsou zatím k dispozici údaje o celkovém hodnocení žáků za uzavřený školní rok a ani údaje o úspěšnosti žáků při přechodu v navazujícím stupni vzdělávání nebo do praxe.

Závěry

Vývoj školy

- Jedná se o školu, která byla zapsána do rejstříku škol a školských zařízení 1. 9. 2024.

Silné stránky

- Příznivé klima ve škole a práce s žáky založená na empatickém přístupu a vzájemném respektu účinně podporuje pozitivní vztahy mezi účastníky vzdělávání (2. 2).
- Vysoká sounáležitost pedagogů s alternativním zaměřením školy a jejich osobní angažovanost na utváření školní komunity (3. 2).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Pedagogické řízení školy je na velmi nízké úrovni, chybí důslednost, koncepčnost a zpětná vazba (2. 1).
- Chybějící cílená metodická podpora pedagogů bez odborné kvalifikace dostatečně nepodporuje uplatňování základních metodických zásad a využívání účinných vzdělávacích strategií (2. 3).
- Nevyhovující materiální podmínky vzdělávání nevytváří dostatečně podnětné prostředí pro výuku (2. 4).
- Málo podnětné didaktické vedení výuky nepřispívá k diferenciaci vzdělávacích cílů vzhledem k věkově smíšeným skupinám (4. 1).
- Chybí systémová podpora motivace žáků při volbě témat a vzdělávacích činností pro zapojení do denní výuky (4. 2).
- Nízká účinnost nastavení protektivních faktorů školy pro snížení vysoké absence (5. 1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit funkční systém kontrolní a hospitační činnosti, zaměřit se na aktivní profesní růst pedagogů, poskytovat potřebnou zpětnou vazbu ke všem vytyčeným pedagogickým procesům a zajistit tak možnost přijímat účinná opatření k případným zjištěným nedostatkům.
- Zvýšit odbornost pedagogických pracovníků na úroveň, která jim umožní naplňování školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání, a podporovat pedagogy v doplňování odborné kvalifikace.
- Zkvalitnit materiální podmínky pro základní vzdělávání, které budou účinně podporovat plnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.
- Usilovat o zajištění kvalitního poskytování učebních materiálů.
- Diferencovat a individualizovat vzdělávací nabídku.
- Přijímat účinná opatření ke snižování vysoké absence.

Pro účely zvýšení dotací školská právnická osoba vykonávající činnost školy nedosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Strategie rozvoje školy E 4, ze dne 29. 8. 2025
2. Hospitační a kontrolní činnost, datum sestavení 3. 9. 2024
3. Záznamy z hospitací ve školním roce 2024/2025
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2024/2025, ze dne 25. 8. 2024
5. Svobodná demokratická škola Erazim, školní vzdělávací program pro základní vzdělávání verze 2.2.1, platnost od 1. 9. 2024
6. Školní vzdělávací program školní družiny Erazim, verze 1.1, platnost od 1. 9. 2024
7. Činnosti školního poradenského pracoviště, účinnost od 1. 3. 2025
8. Realizace činnosti školního poradenského pracoviště Erazim 4
9. Rozvrhy hodin Erazim 4 pro školní rok 2024/2025
10. Kniha úrazů žáků, vedená od 1. 9. 2024
11. Adaptační plán začínajícího učitele, účinnost 1. 9. 2024
12. Krizový plán základní školy, ze dne 1. 9. 2024
13. Porada Erazim 4 - Martina, Jitka, Andrea, Míša, Pája (školní rok 2024/2025)
14. Osnova vstupního poučení žáka
15. Strategie rozvoje školy E 4, poslední úprava 29. 8. 2024
16. Třídnice 1. a 2. stupeň a školní družina březen až květen 2025
17. Zápis ze zasedání školské rady, ze dne 15. 10. 2024
18. Zápis z pedagogické rady ze dne 29. 8. 2024 a 6. 1. 2025
19. Záznam o školení zaměstnanců pro školní rok 2024/2025
20. Portfolia žáků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Bohuslava Dvořáková, kontrolní pracovnice

Ing. Martina Faltysová, odbornice na alternativní vzdělávání a management školy

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor

25. 7. 2025

E-mail: info@erazim.cz

Mobil: 735 908 205

Datum: 11. srpna 2025

Česká školní inspekce

k rukám ředitelky inspektorátu

Připomínky k inspekční zprávě

Škola tímto využívá svého zákonného práva a ve stanovené lhůtě předkládá **připomínky k inspekční zprávě čj. ČŠIJ-957/25-J, sp. zn. ČŠIJ-S-200/25 J.**

Úvodem našeho vyjádření musíme předeslat, že **inspekční činnost neproběhla v souladu právními předpisy a výsledná zpráva neobsahuje objektivně doložená inspekční zjištění.**

Při inspekční činnosti **nebyl řádně zohledněn charakter školy.** Inspekční zpráva vůbec neuvádí, že škola uplatňuje metody alternativního vzdělávání, přičemž tak činí **zcela v souladu s obecně závaznými právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.** Ten zcela výslovně stanoví, že „*podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, včetně možnosti jeho vhodného propojování, a předpokládá volbu různých vzdělávacích postupů, odlišných metod, forem výuky a využití všech podpůrných opatření ve shodě s individuálními potřebami žáků*“.

Inspektoři strávili většinu inspekce studiem dokumentace a rozhovory, přičemž reálné pozorování výuky bylo minimální. Tím došlo ke zkreslenému pohledu na činnost školy a opomenutí zásadního inspekčního nástroje, jakým je přímé sledování pedagogického procesu. Hodnocení, které není opřeno o dostatečné sledování výuky, je v metodickém rozporu s interními postupy ČŠI.

Obsah inspekční zprávy jako celku je nutno pokládat **za ryze subjektivní a nepodložený dojem inspekční skupiny.** Inspekční zpráva **dostatečným způsobem nereflektuje charakteristiku školy a metody výuky, které jsou zcela v souladu s ust. § 5 školského zákona vtěleny do školního vzdělávacího programu.** Výsledkem tak je dokument, který reprezentuje individuální preference členů inspekčního týmu, z nichž někteří v průběhu výkonu inspekční činnosti otevřeně deklarovali, že nejsou zastánci alternativního vzdělávání. Tyto osobní preference členů inspekčního týmu pak předurčují obsah inspekčních zjištění.

Inspekční zpráva vytýká naší škole nedostatečné a nejasné vymezení kompetencí a odpovědností jednotlivých pracovníků. Toto zjištění není správné, neboť Česká školní inspekce si v průběhu inspekce nevyžádala **organizační řád, z něhož kompetence a odpovědnosti jednotlivých pracovníků jasně vyplývají.** Při inspekční činnosti byla inspekčnímu týmu představena vedoucí učitelka odpovídající za koordinaci všech pedagogických procesů. Samotná skutečnost, že škola nepracuje s pozicí třídního učitele a není formálně jmenován zástupce ředitele školy, není protiprávní ani negativně neovlivňuje podmínky vzdělávání. Inspekční zpráva neoznačuje žádnou konkrétní situaci, kterou by bylo možné chápat jako negativní důsledek námi zvolené organizace pedagogického procesu. Zjištění, že se pedagogové ve výuce neplánovaně střídají, je pak vysloveně nepravdivé, neboť účast pedagogů ve výuce je plánovaná a koordinovaná, jak bylo doloženo dokumenty k plánování směn. Pouhý fakt, že námi uplatňovaný způsob organizace výuky není obvyklý, nečiní tento způsob neefektivním či snad dokonce protiprávním. Žádný konkrétní příklad

nežádoucích důsledků tohoto způsobu organizace výuky nám v rámci inspekční činnosti nebyl předestřen.

Stejně nepodložený je závěr o nedostacích řízení souvisejících s uplatňováním metod on-line řízení. Inspekční zpráva tyto metody hodnotí negativně s tím, že snižují schopnost efektivně řídit pedagogický proces, avšak ani toto konstatování není nijak podloženo a je tak spíše vyjádřením subjektivních preferencí než objektivním inspekčním zjištěním.

Skutečnost, že pedagogická rada řeší organizační a provozní záležitosti (které ovšem v podmínkách školy představují nedílnou součást pedagogického procesu), je dokladem toho, že pedagogická rada je funkčním tělesem, a nikoli pouze formální záležitostí.

Nesouhlasíme ani s výtkou směřující proti metodickému vedení učitelů. Inspekční zpráva např. ponechává zcela stranou pozornosti, že v naší škole je využívána role uvádějícího učitele, která dle našeho přesvědčení efektivně napomáhá tomu, aby si začínající pedagogové co nejdříve osvojili praktické pedagogické dovednosti. Vedle toho zřizovatel organizuje pravidelné metodické semináře a povinné osmidenní soustředění rozšiřující pedagogické vzdělání učitelů. Míra metodické podpory pedagogů je tak dle našeho přesvědčení nadstandardní, což inspekční zpráva pomíjí.

Inspekční zpráva konstatuje nevyhovující materiální podmínky vzdělávání, nicméně inspekční zjištění jsou ryze mechanická bez jakéhokoli vztahu k podmínkám naší školy. Těžko např. uvažovat o existenci odborných učeben v situaci, kdy jde o malou školu s nízkým počtem žáků, kde by existence odborných učeben nebyla efektivní. Opět jsou uplatňována měřítká vhodná pro velké školy tradičního ražení bez jakékoli reflexe metod alternativního vzdělávání.

Nesouhlasíme ani s hodnocením průběhu vzdělávání. Inspekční zpráva uvádí, že „během inspekční činnosti nebyla zaznamenána kooperativní výuka podporující sociální kompetence žáků nebo žakovská diskuse podporující učení a prohlubování poznatků.“ Tyto kompetence nicméně ve skutečnosti rozvíjeny byly a jsou, a to mimo jiné s využitím sněmu (tzv. klubíčka nebo rizota), v jehož rámci žáci aktivně participují na organizaci výuky, což ostatně zmiňuje i inspekční zpráva. Výtky inspekční zprávy tak opětovně směřují spíše vůči neobvyklosti organizace výuky než vůči metodám vzdělávací činnosti a jejich správnosti.

Z výše uvedených důvodů považuje škola inspekční zprávu za nevyváženou a inspekční zjištění za nepodložená. Vzhledem k tomu, že inspekční zpráva kriticky hodnotí průběh samotné výuky, aniž by byla provedena hospitační činnost v odpovídajícím rozsahu (přímému pozorování výuky věnoval inspekční tým cca 20 % času vyhrazenému inspekci, takže zbylých 80 % času bylo věnováno kontrole administrativních náležitostí), **žádáme, aby inspekční zpráva byla doplněna tak, aby hodnocení výuky bylo přezkoumatelným způsobem založeno na přímém pozorování výuky členy inspekčního týmu a aby při hodnocení metod vzdělávání byl reflektován alternativní charakter školy, který je zcela v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.**

Připomínky ke konkrétním bodům inspekční zprávy

Ředitel školy se omlouvá za případné nezáměrné nepřesnosti v citacích inspekční zprávy, neboť Česká školní inspekce neposkytla škole zprávu ve strojově čitelném formátu.

Tvrzení: Základní škola Erazim 4, z. s. (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny.

Česká školní inspekce vykazuje prostor ke zlepšení v oblasti kopírování názvu školy „Základní škola Erazim 4“, v oboustranném oddělování přístavku čárkou v souladu s Pravidly českého pravopisu a v používání spojovníků a pomlček.

Tvrzení: Následná kontrola dodržování očekávaných postupů ve škole neprobíhá systémově

Byl zpracován a předložen podrobný plán hospitační a kontrolní činnosti a z něj asi dvacet hospitačních záznamů, každý o více než jedné stránce. Kontroly vykonává jak ředitel školy, tak pracovníci zřizovatele.

Kromě ředitele školy, který jednou měsíčně dělá ve škole hospitaci a řeší problémy na místě, se ve škole ještě jednou měsíčně střídají pracovníci zřizovatele k podobným věcem – školní psycholog (zároveň pracovník školy) a metodička pedagogiky (dělá další hospitace, pomáhá škole pedagogicky růst).

Pro malou školu malotřídního charakteru s 20 žáky považujeme tyto činnosti za více než dostatečné.

Tvrzení: Účast žáků ve vzdělávání však byla velmi nízká. V průběhu inspekční činnosti se výuky účastnilo maximálně šest až sedm žáků, ale i pouze jeden

Všichni žáci ve škole se účastní vzdělávání. Někteří dají před nabídnutými lekcemi přednost relaxaci v rámci pohyblivé časové dotace předmětu HRA, jiní dají přednost samostatné činnosti.

Dlužno podotknout, že inspekční tým pro sebe zabral třetinu školy (jednu učebnu ze tří), kde byl po většinu času zavřený. Odhadem možná 20 % času někdo z inspekčního týmu hospitoval, a tak nemohl mít ucelený obrázek o fungování výuky. Nezanedbatelný je i stres žáků ze čtyř cizích lidí, kteří nepřímo rozhodují o tom, zda škola příští rok bude mít peníze na výlety a zda bude moct přijmout nové učitele.

Mimo lekce se věnoval žákům učitel, který měl zrovna dozor. Škola má na nějakých 20 žáků vždy dva souběžně přítomné vyučující. Jeden nabízí lekce dle rozvrhu, druhý má dle rozvrhu dozor, v rámci nějž prochází školu a nabízí žákům lekce navíc, pracuje s nimi, nabízí individualizovanou výuku. Některé lekce probíhaly i na zemi na chodbě, protože žákům chyběla učebna, v níž všichni inspektoři byli zavřeni.

Tvrzení: Pedagogické řízení školy je na velmi nízké úrovni, chybí důslednost, koncepčnost a zpětná vazba

Inspekční zpráva uvádí, že hospitační záznamy jsou pouze popisné, což je zároveň důkazem o písemné zpětné vazbě učitelům – tudíž je nesprávné tvrzení, že by chyběla zpětná vazba. Dále ve zprávě nejsou zohledněny hospitace a reflexe s pedagogickým mentorem ze zřizovatele – supervize jednou měsíčně. Koncepčnost byla předána na několika dokumentech, na nichž bylo srozumitelně popsáno, jak škola funguje, jak pedagogický proces probíhá, na jaké je úrovni aktuální škola, jaké jsou další cíle. Struktura řízení organizace je dokonce veřejně a jednoduše graficky zpracována na webových

stránkách škol pro širokou veřejnost. Lze se pouze domnívat, co víc si inspekční tým představuje pod pojmem koncepčnosti.

Tvrzení: Nízká účinnost nastavení protektivních faktorů školy pro snížení vysoké absence [5.1]

Kritérium 5.1 zní: „Škola soustavně získává informace o posunech výsledků každého žáka ve všech vzdělávacích oblastech a reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními

Vedení školy a pedagogové průběžně uplatňují sdílený systém k získávání aktuálních informací o výsledcích vzdělávání každého žáka a sledování jejich vzdělávacích pokroků. Tento systém je vhodně nastaven vzhledem k podmínkám školy a potřebám žáků a umožňuje škole podávat objektivní informace o výsledcích a pokroku všech skupin žáků. Škola se zjištěnými vzdělávacími výsledky dlouhodobě cíleně zabývá a dokáže z nich podle potřeby přijímat efektivní opatření ke zlepšování vzdělávacích výsledků žáků. Účinnost přijatých opatření škola pravidelně vyhodnocuje na všech úrovních řízení pedagogického procesu“

Inspekční zpráva uvádí toto tvrzení jako nedostatek v návaznosti na kritérium 5.1. Tvrzení zjednodušeně stanoví domněnku, že škola málo účinně zajišťuje zvyšování docházky do školy. Inspekční zpráva ani toto tvrzení nikde nezohledňuje snížení počtu zameškaných hodin z 1. na 2. pololetí téměř u všech žáků, což je přímý výsledek snižování vysoké absence. Odkazované kritérium pracuje se vzdělávacími výsledky žáka, nikoli s jeho docházkou. Lze se domnívat, že kritérium 5.1 bylo pro tuto oblast účelově zvoleno, neboť žádné jiné kritérium ani právní předpis nebyl porušen. Ačkoli žáci by mohli a měli mít docházku do školy vyšší, škola se vzdělávacími výsledky pracuje pomocí systému patronů, bipartit, tripartit a portfolií, kterýžto byl inspekčnímu týmu představen, a zde žáci dosahují uspokojujících výsledků.

Tvrzení: Málo podnětné didaktické vedení výuky nepřispívá k diferenciaci vzdělávacích cílů vzhledem k věkově smíšeným skupinám

I ve věkově smíšené skupině, která je exponována novému vzdělávacímu obsahu a pracuje na novém výstupu nebo na nové kompetenci, může být nastaven stejný pedagogický cíl. Tato výtku v případě hospitovaných lekcí není nijak opodstatněná a zakládá spíše na subjektivním přání, že žáci by neměli pracovat ve věkově smíšených skupinách.

Tvrzení: Chybějící cílená metodická podpora pedagogů bez odborné kvalifikace dostatečně nepodporuje uplatňování základních metodických zásad a využívání účinných vzdělávacích strategií

Škola má zpracován a uskutečňuje systém podpory začínajících učitelů, který byl dokonce písemně zpracován na dva školní roky. Všichni učitelé se povinně účastní dvou pobytových soustředění v souhrnné délce osmi dnů za školní rok; v rámci tohoto soustředění jsou intenzivně seznamováni a vycvičováni v základech pedagogiky, psychologie a oborových didaktik. Škola má zpracován plán DVPP a přehled realizace DVPP, z něž je patrné, že kromě těchto soustředění v režii zřizovatele se učitelé dále vzdělávají. Mimoto s každým

učitelem probíhá několikrát ročně profesní koučink pod záštitou zřizovatele. Jen stěží si lze představit propracovanější metodickou podporu pedagogů bez odborné kvalifikace a již zavedený systém je nutno považovat silný nadprůměr.

Matěj Frgala,
ředitel školy,
Základní škola Erazim 4

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

Čj.: ČŠIJ-1255/25-J
Sp. zn.: ČŠIJ-S-200/25 J
9. 10. 2025

Stanovisko k připomínkám

Ředitel právnické osoby Základní škola Erazim 4, (dále „škola“) podal připomínky k inspekční zprávě čj. ČŠIJ-957/25-J dle § 174 odst. 11 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V úvodu zaslaných připomínek ředitel školy uvádí:

„Úvodem našeho vyjádření musíme předeslat, že inspekční činnost neproběhla v souladu právními předpisy a výsledná zpráva neobsahuje objektivně doložená inspekční zjištění.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Z připomínek není zřejmé, v čem spatřuje kontrolovaná osoba rozpor s právními předpisy. Inspekční činnost proběhla v souladu s právními předpisy na žádost školy pro účely přiznání dotací podle zvláštního právního předpisu v souladu s § 174 odst. 7 školského zákona. Hodnocení vycházelo v souladu s § 174 odst. 8 školského zákona z kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání (dále „Kritéria hodnocení“) schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

„Při inspekční činnosti nebyl řádně zohledněn charakter školy. Inspekční zpráva vůbec neuvádí, že škola uplatňuje metody alternativního vzdělávání, přičemž tak činí zcela v souladu s obecně závaznými právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Ten zcela výslovně stanoví, že „podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, včetně možnosti jeho vhodného propojování, a předpokládá volbu různých vzdělávacích postupů, odlišných metod, forem výuky a využití všech podpůrných opatření ve shodě s individuálními potřebami žáků“.

Stanovisko inspekčního týmu:

Hned v úvodním odstavci „Charakteristika“ na druhé straně inspekční zprávy je uvedeno: „Základní škola při vzdělávání prosazuje alternativní přístup svobodných demokratických škol.“ Dále je v inspekční zprávě na čtvrté straně uvedena silná stránka: „Vysoká sounáležitost pedagogů s alternativním zaměřením školy a jejich osobní angažovanost na utváření školní komunity.“

Při inspekční činnosti byl charakter školy zohledněn. Kritéria hodnocení jsou plně uplatnitelná pro všechny školy a školská zařízení bez ohledu na jejich velikost či charakter. Inspekční tým postupoval při hodnocení školy objektivně, tak jako u jiných škol a školských zařízení a výsledné informace v inspekční zprávě mají sloužit škole jako doporučení pro zlepšení.

„Inspektoři strávili většinu inspekce studiem dokumentace a rozhovory, přičemž reálné pozorování výuky bylo minimální. Tím došlo ke zkreslenému pohledu na činnost školy a opomenutí zásadního inspekčního nástroje, jakým je přímé sledování pedagogického procesu. Hodnocení, které není opřeno o dostatečné sledování výuky, je v metodickém rozporu s interními postupy ČŠI.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Pozorování výuky probíhalo podle nabídky témat, která byla navržena a předložena žákům. Zásadně je v rozporu tvrzení, že nebyla sledována výuka. To, co probíhalo ve škole, bylo sledováno, a to i výuka s jedním žákem (kresba vlajky Polska, diskuse o chovu zvířátka ve škole, diskuse o pravidlech). Na žádost týmu nebyl předložen plán výuky, protože to podle slov ředitele školy nekoresponduje s principy svobodné školy. Témata se volně předkládala zápisem na nástěnku, a to bez didaktické evokační části a bylo čistě na žácích, zda se na uvedené téma dostaví. Zaznamenáno bylo spíše přemlouvání, zda by nezašli žáci do učebny. Tento závěr je podložen pozorováním všech členů týmu po celou dobu inspekce.

„Obsah inspekční zprávy jako celku je nutno pokládat za ryze subjektivní a nepodložený dojem inspekční skupiny. Inspekční zpráva dostatečným způsobem nereflexuje charakteristiku školy a metody výuky, které jsou zcela v souladu s ust. § 5 školského zákona vtěleny do školního vzdělávacího programu. Výsledkem tak je dokument, který reprezentuje individuální preference členů inspekčního týmu, z nichž někteří v průběhu výkonu inspekční činnosti otevřeně deklarovali, že nejsou zastánci alternativního vzdělávání. Tyto osobní preference členů inspekčního týmu pak předurčují obsah inspekčních zjištění.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Inspekční tým se skládal z osob s příslušnou odbornou způsobilostí, mnohaletou pedagogickou praxí a následně praxí na pozici školního inspektora. Při inspekční činnosti byl charakter školy zohledněn. Inspekční tým zohledňoval již samotnou organizaci výuky, která začínala po ranním sněmu (9:00 – 9:15) většinou až v 10:00 hodin, ačkoliv v rozvrhu hodin jsou uvedeny jiné časové údaje (9:00 – 9:45). Kritéria hodnocení jsou plně uplatnitelná pro všechny školy a školská zařízení bez ohledu na jejich velikost či charakter. Inspekční tým postupoval při hodnocení školy objektivně, tak jako u jiných škol a školských zařízení. Výsledné informace v inspekční zprávě jsou formulované tak, aby mohly sloužit škole jako doporučení pro zlepšení. Výsledky hodnocení v inspekční zprávě odpovídají aktuálnímu stavu školy v době inspekce. Inspekční tým posuzoval průběh vzdělávání na základě Kritérií hodnocení (oblast 4), kde byly shledány nedostatky popsané v inspekční zprávě.

„Inspekční zpráva vytýká naší škole nedostatečné a nejasné vymezení kompetencí a odpovědností jednotlivých pracovníků. Toto zjištění není správné, neboť Česká školní inspekce si v průběhu inspekce nevyžádala organizační řád, z něhož kompetence a odpovědnosti jednotlivých pracovníků jasně vyplývají. Při inspekční činnosti byla inspekčnímu týmu představena vedoucí učitelka odpovídající za koordinaci všech pedagogických procesů. Samotná skutečnost, že škola nepracuje s pozicí třídního učitele a není formálně jmenován zástupce ředitele školy, není protiprávní ani negativně neovlivňuje podmínky vzdělávání. Inspekční zpráva neoznačuje žádnou konkrétní situaci, kterou by bylo možné chápat jako negativní důsledek námi zvolené organizace pedagogického procesu. Zjištění, že se pedagogové ve výuce neplánovaně střídají, je pak vysloveně nepravdivé, neboť účast pedagogů ve výuce je plánovaná a koordinovaná, jak bylo doloženo dokumenty k plánování směn. Pouhý fakt, že námi uplatňovaný způsob organizace výuky není obvyklý, nečiní tento způsob neefektivním či snad dokonce protiprávním. Žádný konkrétní příklad nežádoucích důsledků tohoto způsobu organizace výuky nám v rámci inspekční činnosti nebyl předestřen.“

Stanovisko inspekčního týmu:

V inspekční zprávě není nikde uvedeno, že by způsob organizace výuky nebo samotná skutečnost, že škola nepracuje s pozicí třídního učitele a není formálně jmenován zástupce ředitele školy, byl protiprávní. Inspekční tým potvrzuje, že mu byla představena vedoucí učitelka, která odpovídá za koordinaci všech pedagogických procesů. Školská legislativa nezná pojem vedoucí učitelka či další pojmy jako hlavní učitel nebo učitel-brigádník (viz. dokument Hospitační a kontrolní činnost). S vedoucí učitelkou byl veden rozhovor, kdy ona sama řekla, že se na tuto pozici nehodí a od příštího roku bude pracovat na jiné pozici u zřizovatele. Z rozhovorů dále vyplynulo, že pedagogičtí pracovníci se na směnách na další týden domlouvají ve středu a někdy dochází ke změnám (viz. záznam z hospitace ze dne 24. 9. 2024, v němž je uvedeno: „*Andrea ráno napsala Míši, že kvůli nemoci nedorazí, a tak Míša bude jediná učitelka ve škole.*“). Toto tvrzení je v rozporu s údaji v předloženém mzdovém listu, který dokládá fyzickou přítomnost údajně nemocné pedagogické pracovnice ve škole. Další záznam z hospitace ze dne 30. 4. 2025 opět dokládá nesrovnalost v dokumentaci školy. V hospitačním záznamu jsou uvedeny dvě sledované učitelky, přičemž jedna z nich byla dle předložené evidence pracovní doby tento den nepřítomna. Dále se pedagogičtí pracovníci nesystematicky domlouvají na zápisech do třídní knihy, které jsou dopisovány zpětně a liší se kvalitativní úrovní. Z těchto důvodů vyhodnotil inspekční tým tyto postupy jako neefektivní.

„Stejně nepodložený je závěr o nedostacích řízení souvisejících s uplatňováním metod on-line řízení. Inspekční zpráva tyto metody hodnotí negativně s tím, že snižují schopnost efektivně řídit pedagogický proces, avšak ani toto konstatování není nijak podloženo a je tak spíše vyjádřením subjektivních preferencí než objektivním inspekčním zjištěním.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Kritéria v této oblasti kladou důraz na aktivitu vedení školy. Právě přístup vedení školy v oblasti řízení pedagogických procesů je klíčový pro kvalitu vzdělání, které škola poskytuje. Důraz je kladen např. na realizaci opatření a jejich řízení, monitorování a vyhodnocování i následném přijímání opatření. Přítomnost ředitele školy jednou za měsíc nepředstavuje průběžné sledování vzdělávacího procesu tak, aby mohlo být vyhodnoceno alespoň jako očekávaná úroveň dle Kritérií hodnocení. Ředitel v připomínkách uvádí, že jednou měsíčně dělá ve škole hospitaci a řeší problémy na místě, což ovšem neodpovídá doložené evidenci jeho pracovní doby (např. ze dne 30. 4. 2025 byl doložen hospitační záznam ředitele školy, ačkoliv dle evidence jeho pracovní doby nebyl ve škole přítomen). Při použití kritéria 2.1. bylo zaznamenáno, že ředitel školy postupuje na úrovni vyžadující zlepšení (nesystematické vyhodnocování stavu, jen částečné a jen s částečným dopadem na každého žáka – např. viz sledování skrytého záškoláctví, vysoké absence). Inspekční tým dále nezpochybňuje, že dochází ke komunikaci mezi vedením školy a pedagogy, byla však mimo jiné posuzována její funkčnost. Online způsob řízení školy nenahrazuje potřebu přímého kontaktu, což negativně ovlivňuje schopnost efektivně řídit pedagogický proces, sledovat kvalitu výuky, včas řešit vzniklé problémy a přijímat případná opatření.

„Skutečnost, že pedagogická rada řeší organizační a provozní záležitosti (které ovšem v podmínkách školy představují nedílnou součást pedagogického procesu), je dokladem toho, že pedagogická rada je funkčním tělesem, a nikoli pouze formální záležitostí.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Inspekční tým na základě předložených zápisů z jednání pedagogické rady ze dne 29. 8. 2024 a 6. 1. 2025 popsal činnost pedagogické rady jako poradního orgánu ředitele školy, nenapadal skutečnost,

že pedagogická rada řeší organizační a provozní záležitosti. Další popsání zjištění shledal inspekční tým jako doporučení pro zlepšení.

„Nesouhlasíme ani s výtkou směřující proti metodickému vedení učitelů. Inspekční zpráva např. ponechává zcela stranou pozornosti, že v naší škole je využívána role uvádějícího učitele, která dle našeho přesvědčení efektivně napomáhá tomu, aby si začínající pedagogové co nejdříve osvojili praktické pedagogické dovednosti. Vedle toho zřizovatel organizuje pravidelné metodické semináře a povinné osmidenní soustředění rozšiřující pedagogické vzdělání učitelů. Míra metodické podpory pedagogů je tak dle našeho přesvědčení nadstandardní, což inspekční zpráva pomíjí.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Inspekčnímu týmu byl předložen dokument Adaptační plán začínajícího učitele, kde je mj. uvedena informace, že roli uvádějícího učitele plní přímo ředitel školy ve spolupráci s pověřeným pracovníkem zřizovatele. Výše zmíněný dokument obsahuje většinou informace, jak seznámit začínajícího učitele s organizačními záležitostmi chodu školy, nedotýká se didaktického a pedagogického procesu, což vzhledem k vysokému počtu nekvalifikovaných učitelů nepodporuje kvalitní metodické vedení učitelů. Role uvádějícího učitele je na školách zřizována pro začínající učitele povinně, rozhodně tedy nejde o nadstandard. Inspekčnímu týmu byly dále předloženy dokumenty absolvovaných školení, kurzů, webinářů ve školním roce 2024/2025, které nebyly zaměřeny na zlepšování didaktických kompetencí učitelů. Vzhledem k tomu, že roli uvádějícího učitele plní ředitel školy, jehož fyzická přítomnost ve škole je velmi omezená, či nekvalifikovaní pedagogové, považuje inspekční tým metodické vedení učitelů za oblast vyžadující zlepšení.

„Inspekční zpráva konstatuje nevyhovující materiální podmínky vzdělávání, nicméně inspekční zjištění jsou ryze mechanická bez jakéhokoli vztahu k podmínkám naší školy. Těžko např. uvažovat o existenci odborných učeben v situaci, kdy jde o malou školu s nízkým počtem žáků, kde by existence odborných učeben nebyla efektivní. Opět jsou uplatňována měřítká vhodná pro velké školy tradičního ražení bez jakékoli reflexe metod alternativního vzdělávání.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Kritérium hodnocení 2. 4 uvádí, že vedení školy aktivně usiluje o udržení dobrého technického stavu školy, materiálních podmínek vzdělávání a jejich průběžné zkvalitňování. Inspekční tým popsal materiální podmínky školy v inspekční zprávě tak, jaký byl jejich skutečný stav. Nevyhovující materiální podmínky jsou popsány i v předložených hospitačních záznamech školy např.:

„Vhodnější, než míchat těsto na zemi by možná byl nějaký stůl – chybí nábytek, který je dostatečně nízký na to, aby se u něj malým dětem dobře pracovalo.“

„V místnostech je docela temno. Většina žaluzií je zavřených, prý nefungují.“

„Nutno zabezpečit skříně proti pádu – skříň během souboje spadla. Nikdo nebyl zraněn.“

„V rohové místnosti nefunguje topení. Pracovníci o tom vědí a dle svého vyjádření to řeší s provozovatelem budovy. Pocitová teplota je chladno, ale stále na krátký rukáv.“

V inspekční zprávě je uvedeno, že škola nedisponuje žádnou odbornou učebnou. Jedná se o konstatování skutečnosti. V následující větě je naopak uvedeno, že pracovní činnosti, výchovy, přírodovědná témata jsou proto realizovány ve venkovních prostorech, což se jeví jako účelné.

„Nesouhlasíme ani s hodnocením průběhu vzdělávání. Inspekční zpráva uvádí, že „během inspekční činnosti nebyla zaznamenána kooperativní výuka podporující sociální kompetence žáků nebo žákovská diskuse podporující učení a prohlubování poznatků.“ Tyto kompetence nicméně ve skutečnosti rozvíjeny byly a jsou, a to mimo jiné s využitím sněmu (tzv. klubička nebo rizota), v jehož rámci žáci aktivně participují na organizaci výuky, což ostatně zmiňuje i inspekční zpráva. Výtky inspekční zprávy tak opětovně směřují spíše vůči neobvyklosti organizace výuky než vůči metodám vzdělávací činnosti a jejich správnosti.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Kooperace při ranním programu (tzv. klubičko nebo rizoto) byla sledována, avšak bez vazby na jednotlivé vzdělávací oblasti. Během sledované výuky, kdy se mnohdy zapojoval pouze jeden žák, nebyla kooperativní výuka ani diskuse mezi žáky zaznamenána. Odpovídání žáků na otázky učitele nelze považovat za kooperativní výuku či podporu diskuse mezi žáky podporující učení a prohlubování poznatků. Tento závěr je podložen pozorováním všech členů týmu po celou dobu inspekce.

„Z výše uvedených důvodů považuje škola inspekční zprávu za nevyváženou a inspekční zjištění za nepodložená. Vzhledem k tomu, že inspekční zpráva kriticky hodnotí průběh samotné výuky, aniž by byla provedena hospitační činnost v odpovídajícím rozsahu (přímému pozorování výuky věnoval inspekční tým cca 20 % času vyhrazenému inspekci, takže zbylých 80 % času bylo věnováno kontrole administrativních náležitostí), žádáme, aby inspekční zpráva byla doplněna tak, aby hodnocení výuky bylo přezkoumatelným způsobem založeno na přímém pozorování výuky členy inspekčního týmu a aby při hodnocení metod vzdělávání byl reflektován alternativní charakter školy, který je zcela v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Inspekční tým posuzoval průběh vzdělávání na základě Kritérií hodnocení (oblast 4), kde byly shledány nedostatky popsané v inspekční zprávě. Inspekční tým mj. nezaznamenal, že by žáci slovně interpretovali informace získané z různých zdrojů a v různých formách. Z hospitačních záznamů školních inspektorů dále vyplynulo, že nebyl zjištěn případ, kdy žáci samostatně využívali (vyhledávali, třídili, analyzovali apod.) různé informační zdroje při řešení úlohy. Ve sledované výuce nebylo dále zjištěno využití digitálních technologií žáky, ani účelné využití digitálních technologií učitelem. Hodnocení výuky je tedy podloženo pozorováním všech členů týmu po celou dobu inspekce.

Zásadně je v rozporu tvrzení, že nebyla sledována výuka. Hospitační činnost je prováděna ve vztahu k práci třídy a odbornému a pedagogickému působení pedagogických pracovníků. Inspekční tým sledoval i spontánní vzdělávací činnosti, avšak to, co probíhalo ve škole, nemělo charakter spontánní vzdělávací činnosti, jejímž prostřednictvím by byl naplňován rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Spontánní vzdělávací činnost neměla charakter samostatné práce žáků s využitím materiálu, pomůcek, prostředí, s využitím pozorování i pokusů, o to zásadnější nebylo zjištěno její vyhodnocení se zpětnou vazbou, diskusí, případně začlenění výstupu do portfolia atd.

Na nedostatky ve výuce rovněž poukazují i předložené hospitační záznamy ředitele školy např.:

„Většinu pozorovaného času dětí zabírají spontánní vzdělávací činnosti“

„V devět Andrea vyhlásila klubičko. „Máte někdo něco, co byste chtěli dělat?“ zeptala se Andrea. Dala tak hned mezi první částmi sněmu možnost žákům zapojit se do vzdělávací nabídky.“

„Skupinka tří kluků sleduje videa na mobilu. Když je vyrušila jedna dívka otázkou, zda by si s ní zahráli na policajty a zloděje, dva nereagovali a třetí hlasitě řekl, že ne. Plnou pozornost věnovali videům, z nichž aspoň jedno bylo manipulativní: „Pokud milujete rodiče, dejte odběr. Pokud nedáte odběr, nemilujete rodiče. Do komentářů dejte srdíčko na podporu rodičů,“ říkalo se ve videu o omlazení přítelkyně o dvacet let. Po několika desítkách minut se přesto do společné pohybové hry pustili.“

„V průběhu dopoledne, kromě hlavního tvoření v jedné místnosti, probíhaly spontánní vzdělávací aktivity nebo náhodně vzniklé lekce z popudu učitelů.“

V předložených hospitačních záznamech ředitele školy jsou uvedeny i následující informace od vyučujících např.:

„Na mou lekci přišli dva lidi, takže dobré. Když to smrdí moc učením, nikdo nepřijde.“

„Líbilo se mi, že Pája určila, o čem dnešní den bude. Nejsem teď zrovna ve fázi, že bych něco vymyslela.“

Uvedené skutečnosti potvrzují, že vedení školy o těchto nedostatcích ví, nebyla však dostatečně nastavena účinná opatření, jelikož se projeví i během inspekční činnosti.

Ředitel školy v připomínkách k části hodnocení podmínek vzdělávání uvádí:

***„Tvrzení: Následná kontrola dodržování očekávaných postupů ve škole neprobíhá systémově
Byl zpracován a předložen podrobný plán hospitační a kontrolní činnosti a z něj asi dvacet hospitačních záznamů, každý o více než jedné stránce. Kontroly vykonává jak ředitel školy, tak pracovníci zřizovatele.“***

Kromě ředitele školy, který jednou měsíčně dělá ve škole hospitaci a řeší problémy na místě, se ve škole ještě jednou měsíčně střídají pracovníci zřizovatele k podobným věcem – školní psycholog (zároveň pracovník školy) a metodička pedagogiky (dělá další hospitace, pomáhá škole pedagogicky růst).

Pro malou školu malotřídního charakteru s 20 žáky považujeme tyto činnosti za více než dostatečné.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Ředitel v připomínkách uvádí, že jednou měsíčně dělá ve škole hospitaci a řeší problémy na místě, což ovšem neodpovídá doložené evidenci jeho pracovní doby. Tvrzení ředitele školy dále neodpovídá doloženým mzdovým listům, ze kterých je zřejmá jeho přítomnost na pracovišti (např. leden 2025: 0 dnů, 0 hodin; únor 2025: 0 dnů, 0 hodin).

Při úvodním setkání se členy inspekčního týmu ředitel školy nevěděl, kolik je ve škole žáků, odkazoval se na metodičku při otázkách týkajících se vedení pedagogů, ale přesto obhajoval měsíční návštěvu školy jako kvalitativně dostačující pro organizování procesu výuky, řízení a vedení lidí. Tyto skutečnosti vykazují prostor pro zlepšení v oblasti řízení školy.

Ředitel školy v připomínkách k části hodnocení průběhu vzdělávání uvádí:

„Tvrzení: Účast žáků ve vzdělávání však byla velmi nízká. V průběhu inspekční činnosti se výuky účastnilo maximálně šest až sedm žáků, ale i pouze jeden

Všichni žáci ve škole se účastní vzdělávání. Někteří dají před nabídnutými lekcemi přednost relaxaci v rámci pohyblivé časové dotace předmětu HRA, jiní dají přednost samostatné činnosti.

Dlužno podotknout, že inspekční tým pro sebe zabral třetinu školy (jednu učebnu ze tří), kde byl po většinu času zavřený. Odhadem možná 20 % času někdo z inspekčního týmu

hospitoval, a tak nemohl mít ucelený obrázek o fungování výuky. Nezanedbatelný je i stres žáků ze čtyř cizích lidí, kteří nepřímou rozhodují o tom, zda škola příští rok bude mít peníze na výlety a zda bude moct přijmout nové učitele.

Mimo lekce se věnoval žákům učitel, který měl zrovna dozor. Škola má na nějakých 20 žáků vždy dva souběžně přítomné vyučující. Jeden nabízí lekce dle rozvrhu, druhý má dle rozvrhu dozor, v rámci něž prochází školu a nabízí žákům lekce navíc, pracuje s nimi, nabízí individualizovanou výuku. Některé lekce probíhaly i na zemi na chodbě, protože žákům chyběla učebna, v níž všichni inspektoři byli zavřeni.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Žáci se účastnili vzdělávání v takové míře, jak je popsáno v inspekční zprávě. To, že se vzdělávání účastní i jen jeden žák, je taktéž popsáno v hospitačních záznamech ředitele školy. Výuka postrádala systematické vedení žáků k aktivnímu zapojení a rozvoji vnitřní motivace. Chyběla systémová podpora motivace žáků při volbě témat a vzdělávacích činností, což vedlo k tomu, že si někteří žáci opakovaně nevybírali žádné nabízené vzdělávací bloky, nebo volili pouze nenáročné a odpočinkové aktivity bez vzdělávacího přínosu. Někteří trávili čas pasivně, např. hraním her na mobilních telefonech, bez účinné pedagogické intervence. Skutečnost, že žáci většinu času trávili sledováním mobilních telefonů, nelze považovat za probíhající výuku. Tato situace ukazovala na absenci podpory smysluplného využití svobody volby, která je základním prvkem demokratického vzdělávání.

V úvodním telefonátu vnesla vedoucí inspekčního týmu dotaz na zajištění nějaké místnosti pro práci inspekčního týmu. Tato skutečnost je standardní při všech inspekčních činnostech ve všech školách a školských zařízeních. Ředitel neměl žádné námitky. Během inspekční činnosti nebylo nikdy ve škole přítomno všech 20 žáků. Inspekční tým nespatořoval problém, že některé lekce probíhaly na chodbě na zemi. Ředitel se v průběhu inspekční činnosti nevyjádřil, že obsazení místnosti inspekčním týmem má vliv na kvalitu průběhu vzdělávání.

Inspekční tým nezaznamenal, že žáci byli ve stresu, neboť s inspektory živě diskutovali. Přítomnost školních inspektorů ve výuce je zásadním inspekčním nástrojem.

Ředitel školy v připomínkách k části hodnocení podmínek vzdělávání uvádí:

„Tvrzení: Pedagogické řízení školy je na velmi nízké úrovni, chybí důslednost, koncepčnost a zpětná vazba

Inspekční zpráva uvádí, že hospitační záznamy jsou pouze popisné, což je zároveň důkazem o písemné zpětné vazbě učitelům – tudíž je nesprávné tvrzení, že by chyběla zpětná vazba. Dále ve zprávě nejsou zohledněny hospitace a reflexe s pedagogickým mentorem ze zřizovatele – supervize jednou měsíčně. Koncepčnost byla předána na několika dokumentech, na nichž bylo srozumitelně popsáno, jak škola funguje, jak pedagogický proces probíhá, na jaké je úrovni aktuální škola, jaké jsou další cíle. Struktura řízení organizace je dokonce veřejně a jednoduše graficky zpracována na webových stránkách škol pro širokou veřejnost. Lze se pouze domnívat, co víc si inspekční tým představuje pod pojmem koncepčnosti.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Hospitační záznamy jsou popisem průběhu činností a neposkytují evaluaci procesů, úroveň plnění vzdělávacích cílů a zpětnou vazbu pro pedagogy a jejich sebereflexi. Nástroj neplní ani funkci kontroly výchovné a vzdělávací práce pro zlepšení kvality řízení školy. Chybí souhrnné zhodnocení, vyvození odpovídajících závěrů, konkrétních opatření a vyhodnocování účinnosti opatření zaváděných ke zlepšení stavu. Povinností ředitele je mj. kontrolou kvality

poskytovaného vzdělávání systematicky vyhodnocovat všechny důležité oblasti pedagogických procesů, tj. včetně kontroly kvality průběhu vzdělávání.

Ředitel školy v připomínkách k části hodnocení výsledků vzdělávání uvádí:

„Tvrzení: Nízká účinnost nastavení protektivních faktorů školy pro snížení vysoké absence [5.1]

Kritérium 5.1 zní: „Škola soustavně získává informace o posunech výsledků každého žáka ve všech vzdělávacích oblastech a reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními

Vedení školy a pedagogové průběžně uplatňují sdílený systém k získávání aktuálních informací o výsledcích vzdělávání každého žáka a sledování jejich vzdělávacích pokroků. Tento systém je vhodně nastaven vzhledem k podmínkám školy a potřebám žáků a umožňuje škole podávat objektivní informace o výsledcích a pokroku všech skupin žáků. Škola se zjištěnými vzdělávacími výsledky dlouhodobě cíleně zabývá a dokáže z nich podle potřeby přijímat efektivní opatření ke zlepšování vzdělávacích výsledků žáků. Účinnost přijatých opatření škola pravidelně vyhodnocuje na všech úrovních řízení pedagogického procesu“

Inspekční zpráva uvádí toto tvrzení jako nedostatek v návaznosti na kritérium 5.1. Tvrzení zjednodušeně stanoví domněnku, že škola málo účinně zajišťuje zvyšování docházky do školy. Inspekční zpráva ani toto tvrzení nikde nezohledňuje snížení počtu zameškaných hodin z 1. na 2. pololetí téměř u všech žáků, což je přímý výsledek snižování vysoké absence. Odkazované kritérium pracuje se vzdělávacími výsledky žáka, nikoli s jeho docházkou. Lze se domnívat, že kritérium 5.1 bylo pro tuto oblast účelově zvoleno, neboť žádné jiné kritérium ani právní předpis nebyl porušen. Ačkoli žáci by mohli a měli mít docházku do školy vyšší, škola se vzdělávacími výsledky pracuje pomocí systému patronů, bipartit, tripartit a portfolií, kterýžto byl inspekčnímu týmu představen, a zde žáci dosahují uspokojujících výsledků.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Škola nezískává soustavně informace o žácích – kritérium není naplněno vzhledem k nastavenému dvouletému cyklu hodnocení a vysoké absenci žáků. Škola využívá pro hodnocení výběrového portfolia žákovských prací, které je vedeno elektronicky. V souladu s principy školy, kdy si žáci nemusí volit výukové bloky a zapojit se do denního programu, je učivo nabízeno ve dvouletých cyklech. Každý žák má tzv. patrona, se kterým individuálně (zpravidla 1x měsíčně) řeší otázky vzdělávání a kontrolu výstupů do portfolia. Informace o výsledcích vzdělávání jednotlivých žáků tak zjišťují pedagogové v omezeném rozsahu vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů. Pro účely vydání ročního vysvědčení jsou hodnoceny jen žákem zvolené výstupy. Objektivní sledování vzdělávacích pokroků a vyhodnocování celkových výsledků vzdělávání v základní škole není podpořeno interní ani externí formou testování.

Přítomnost žáků ve výuce má přímý vliv na jejich vzdělávací výsledky. Škola nevěnovala dostatečnou pozornost prevenci a řešení skrytého záškoláctví u velkého počtu žáků a případy opakovaného vynechávání výuky nebyly včas systematicky sledovány, ale pouze ojediněle řešeny ve spolupráci se zákonnými zástupci. Škola doložila způsob řešení vysoké míry absence pouze u dvou žáků. U jednoho žáka proběhlo řešení zvýšené míry absence dne 28. 1. 2025 (zápis z tripartity Erazim 4) a dále byl tento zákonný zástupce upozorněn na vysokou míru absence dne 3. 2. 2025 elektronickým způsobem komunikace (e-mail). U druhého žáka škola doložila řešení zvýšené míry absence pouze zápisem z tripartity Erazim 4 dne 7. 1. 2025. Vzhledem k těmto skutečnostem ředitel školy nezajistil, aby osoby uvedené v § 21 byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků. V důsledku toho dochází k výraznému narušení kontinuitního vzdělávacího procesu a deklarovaný model pomalé pedagogiky zůstává

pouze formálním rámcem, nikoli skutečně funkčním přístupem k výuce. Vzhledem k tomu, že škola se začala vysokou mírou absence zabývat až pozdě, nelze tvrdit, že účinnost přijatých opatření škola pravidelně vyhodnocuje na všech úrovních řízení pedagogického procesu. Kromě uvedeného kritéria 5. 1 odpovídá této oblasti mj. i kritérium 1. 4, kdy sledujeme, zda škola realizuje efektivní opatření k prevenci všech forem rizikového chování, průběžně sleduje případné signály všech forem rizikového chování, má jasná pravidla postupu v případě rizikového chování a bez zbytečného odkladu je efektivně uplatňuje, s rodiči sdílí systém zpětné vazby pro případ rizikového chování.

Ředitel školy v připomínkách k části hodnocení průběhu vzdělávání uvádí:

„Tvrzení: Málo podnětné didaktické vedení výuky nepřispívá k diferenciaci vzdělávacích cílů vzhledem k věkově smíšeným skupinám

I ve věkově smíšené skupině, která je exponována novému vzdělávacímu obsahu a pracuje na novém výstupu nebo na nové kompetenci, může být nastaven stejný pedagogický cíl. Tato výtka v případě hospitovaných lekcí není nijak opodstatněná a zakládá spíš na subjektivním přání, že žáci by neměli pracovat ve věkově smíšených skupinách.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Nepodnětná výuka je podpořena sledováním celého inspekčního týmu, kdy žáci nebyli motivováni k zapojení se do výuky, témata byla pouze napsána na tabuli a bylo ponecháno zcela na vůli žáků, zda se zapojí. Vzdělávání vycházelo často z volné hry žáků, bez sledování principů uvedených v rámcovém vzdělávacím programu. Při práci ve smíšených skupinách se společnou účastí ročníků z prvního i druhého stupně chyběla ve zvolených výukových metodách potřebná diferenciaci zohledňující věkové rozdíly, ne vždy tak všichni žáci absolvovali téma v plném rozsahu.

Ředitel školy v připomínkách k části hodnocení podmínek vzdělávání uvádí:

„Tvrzení: Chybějící cílená metodická podpora pedagogů bez odborné kvalifikace dostatečně nepodporuje uplatňování základních metodických zásad a využívání účinných vzdělávacích strategií

Škola má zpracován a uskutečňuje systém podpory začínajících učitelů, který byl dokonce písemně zpracován na dva školní roky. Všichni učitelé se povinně účastní dvou pobytových soustředění v souhrnné délce osmi dnů za školní rok; v rámci tohoto soustředění jsou intenzivně seznamováni a vycvičováni v základech pedagogiky, psychologie a oborových didaktik. Škola má zpracován plán DVPP a přehled realizace DVPP, z něžž je patrné, že kromě těchto soustředění v režii zřizovatele se učitelé dále vzdělávají. Mimoto s každým učitelem probíhá několikrát ročně profesní koučink pod záštitou zřizovatele. Jen stěží si lze představit propracovanější metodickou podporu pedagogů bez odborné kvalifikace a již zavedený systém je nutno považovat silný nadprůměr.“

Stanovisko inspekčního týmu:

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, ale nemá to vždy dopad na průběh vzdělávání. Chybí základní didaktické zásady (např. obecná pravidla a principy pro efektivní organizaci a průběh výuky, které pomáhají učitelům plánovat a realizovat výukové procesy tak, aby byly pro žáky srozumitelnější, zajímavější a trvalejší) a nejsou uplatňovány účinné vzdělávací strategie. Inspekčnímu týmu byl předložen dokument Adaptační plán začínajícího učitele, kde je mj. uvedena informace, že roli uvádějícího učitele plní přímo ředitel školy ve spolupráci s pověřeným pracovníkem zřizovatele. Výše zmíněný dokument obsahuje většinou informace, jak seznámit začínajícího učitele s organizačními záležitostmi chodu školy, nedotýká se didaktického a pedagogického procesu, což vzhledem k vysokému

počtu nekvalifikovaných učitelů, nepodporuje kvalitní řízení školy. Role uvádějící učitele je na školách zřizována pro začínající učitele povinně, rozhodně tedy nejde o nadstandard. Inspekčnímu týmu byly dále předloženy dokumenty absolvovaných školení, kurzů, webinářů ve školním roce 2024/2025, které se opět nedotýkají didaktického procesu, využívání účinných výchovných a vzdělávacích strategií pedagogů, což se projevilo jako nedostatek ve sledované výuce. Vzhledem k tomu, že roli uvádějícího učitele plní ředitel školy, jehož fyzická přítomnost ve škole je velmi omezená, či nekvalifikovaní pedagogové, považuje inspekční tým metodické vedení učitelů jako oblast vyžadující zlepšení.

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková
vedoucí inspekčního týmu

Základní škola Erazim 4
Na Vyhlídce 1169
58819 Polná